

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 23

Indhold

- **MARK**
 - Aktuelt i marken
 - Har du meldrøjer i din rug?
 - Resistenstest af ukrudt
 - Rengøring af kornlagre
 - IPM-tip – Frøpulje management i stub
- **REGLER OG TILSKUD**
 - Slåning, afpudsning og slet af græsarealer/brak
 - Opbevaring og anvendelse af planteværn
- **ARRANGEMENTER OG KURSER**
 - Dyrskuer

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

De fleste kornafgrøder er nu så langt i væksten, at det ikke længere er relevant med bekæmpelse af skadegørere, kun i sent såede marker.

Der har været både svampesygdomme og skadedyr, der har udløst bekæmpelse, men det har været til at håndtere på et rimeligt niveau.

Ærte og hestebønner kan stadig have behov for bekæmpelse af lus og f.eks. chokoladeplet. Læs mere i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 19**.

Vanding vil være aktuel noget tid endnu i flere afgrøder. [Læs mere her](#)

Har du meldrøjer i din rug?

Meldrøjer er en svamp, der kan angribe rugen. Smitten sker under blomstring og ses som et frugtlegete, der vokser ud i stedet for en kerne. Meldrøjer er giftige og der er således krav til det maximale indhold i kornet, hvis det skal bruges til brød eller foder. Se billede 1.

Meldrøjer ses mest i kørespor og forager. Høst evt. de mest ramte områder i marken for sig. Det øger chancen for at kornet kan afsættes som normalt, dog med renseomkostninger.

Har du tegnet kontrakt på en given mængde, har du som udgangspunkt pligt til at levere denne mængde. Har du ikke en kontrakt og der er meldrøjer i kornet, over den fastsatte grænseværdi, kan det evt. afsættes til et biogasanlæg som frasorteret korn. Sørg for at analysen er lavet, så det er biogasanlægget, der står inde for analyseresultatet.

Det kan være en fordel at afsætte rugpartier med meldrøjer til biogas. Ganske vist er det muligt at oprense kornet for meldrøjer, men det er dyrt og kommer samtidig med et betydeligt svind. Over en bred kam skal du forvente en omkostning på 10-30 kr./hkg. Herudover kan der også komme en omkostning til tørring, så det samlede træk bliver endnu større. Vi har tidligere hørt om afsætning til biogasanlæg, til en pris på 15 kr./hkg under afregningen for foderrug. Dertil kommer, at biogas ikke fradrager for rensesvind eller omkostninger til tørring.

Billede 1 To store meldrøjer i rug. Ikke alle frugtlegerer af meldrøjer er så store og der kan ofte være mindre stykker som er langt vanskeligere at få øje på. Foto: Finn Poulsen, SAGRO

Resistenstest af ukrudt

Vi har tidligere omtalt tilbud om resistentest af ukrudt i **TILVÆKST Salsafgrøder nr. 14**.

Vi ser nu flere steder, hvor der er problemer med at bekæmpe kamille i markerne. Har du problemer med at bekæmpe kamiller, kunne det være en fordel at få konstateret om der skulle være udviklet resistens.

Kamille er ikke med i programmet som standard, så der skal laves en særlig aftale. Læs mere i **TILVÆKST Salsafgrøder nr. 14**.

Det er nu i de kommende uger, der skal indsamles frø til analyse.

Rengøring af kornlagre

En grundig rengøring af kornlagrene mindsker risikoen for skadedyr. Ved rengøring i god tid inden lageret igen fyldes op, vil den lange udtørring minimere risikoen for skadedyr. Samtidig sikres det, at kornlageret er klar, når høsten pludselig går i gang.

Start med en grundig rengøring med kost, trykluft og støvsuger. Støv og kornrester skal fjernes fra silosiderne. Vær opmærksom på, at profilerede stålplader ofte har støv og kornrester siddende. Det skal væk. Undlad at bruge stige, når høje sider skal rengøres, da arbejds højden gør det for farligt. Anvend hellere et langt trykluftrør, og fej eller støvsug skidt sammen bagefter.

Husk at benytte passende åndedrætsværn under arbejde med støv. Især gammelt kornstøv er sundhedsskadelig ved indånding.

Er der træ i lageret, skal du være særlig opmærksom omkring revner og sprækker og få det blæst rent. I nedstøbte tørrekanaler kan der ophobe sig meget skidt, som skal fjernes, hvis det er muligt. I værste fald reduceres luftgennemgangen af ophobet skidt.

Skadevoldere

Kemisk bekæmpelse på lagre anbefales ikke generelt. Men hvis der før er konstateret skadevoldere, bør man i alle tilfælde bruge et af de få lovlige midler, der er til rådighed.

Kemisk

K-Obiol EC 25 Storage er godkendt til bekæmpelse af kornskadedyr i tomme kornlagre. Midlet udbringes med rygspøjte

Der anvendes følgende doser af K-Obiol EC 25 Storage:

- grove overflader: 30 ml K-Obiol opløses i 5 l vand. 5 l opløsning rækker til 50 m² overflade,
- jævne overflader: 60 ml K-Obiol opløses i 5 l vand. 5 l opløsning rækker til 100 m² overflade.

For at få maksimal effekt skal behandlingen ske på rengjorte overflader. Midlets virkningstid er 6-16 uger afhængig af overfladens beskaffenhed, længst på glatte overflader og kortest på porøse overflader og beton. Mod risemel-billen, som er langt mindre udbredt end kornsnudebiller, er virkningstiden 4 uger. Midlet må maksimalt anvendes 1 gang pr. år.

Derudover er AquaPy, et naturligt pyrethrum fra Chrysanthemum, godkendt til skadedyrsbekæmpelse i tomme kornlagre.

AquaPy er godkendt til bekæmpelse af den voksne kornsnudebille og andre kravlende insekter i tomme kornlagre. Midlet virker kun få timer, og insekterne skal derfor rammes direkte.

Der anvendes følgende dosis af AquaPy:

- 0,5 l AquaPy blandes med 4,5 l vand, og det rækker til 100 m².

Behandling udføres to gange med omkring en times mellemrum. Første behandling har også til formål at aktivere billerne.

Vær opmærksom på at AquaPy, med reg. Nr. 18-499, ikke længere er godkendt, men et nyt produkt med samme navn AquaPy er godkendt med reg. Nr. 1070-19.

Gasning

Større anlæg og større kornpartier kan "gasses" med et fosforbrinteprodukt. Temperaturen i kornet skal være over 12°C. Kun firmaer med særligt udstyr og speciel tilladelse må foretage denne behandling. For eksempel Anticimex, tlf. 7514 5822 og Mortalin Agro, tlf. 8842 0000.

Gastætte siloer

Efter grundig rengøring af en gastæt silo, skal den udluftes i en længere periode. Der høres hvert år om alvorlig kvalitetsforringelse af korn i ældre gastætte siloer. Det særlige ved gastætte siloer er, at kornet ikke kan kontrolleres i lagerperioden. Derfor opdages fordærvet korn ofte først efter udtagning – og i værste fald ved problemer i stalden. Når det forekommer, er det økonomiske tab ofte markant. Gastætte siloer bør trykprøves hvert eller hvert andet år.

IPM-tip – Frøpulje management i stub

Her er nogle gode tiltag, du kan anvende, for at nedbringe frøpuljen i jorden til et lavere niveau.

- Lad frøkast ligge urørt/helt øverligt i jorden i minimum 4-5 uger og gerne mere
- Aktivering af frø - kun ved jordbearbejdning i øverste 1-2 cm, så nye frø ikke bringes i spirehvile dybere nede. Herefter nedvisnes med glyphosat, forud for etablering af afgrøde.
- Halmstrigle 'ryster' frø ud af halmstreng, så frøene får jordkontakt, velegnet til overfladisk behandling. Dette er tilladt til "fordeling af halm" i forhold til jordbehandlingsregler forud for vårsæd.

REGLER OG TILSKUD

Slåning, afpudsning og slet af græsarealer/brak

Som udgangspunkt er der ingen begrænsninger på arealer med græs, der ikke er inde i en eller anden ordning, uanset om det er med eller uden N-kvote, omdrift eller permanent græs.

Så snart der er en ordning af en eller anden art, er der som regel restriktioner på. Her er det nødvendigt at vide hvilken ordning dine arealer er inde i.

- Marker med tilsagn med "Pleje af græs med slet" må tages slet på fra 20. juni, afhængig af hvad der fremgår af tilsagnet. Dato varierer.
- Marker med tilsagn med "Pleje af græs med slet" med start fra 1. januar 2026, har forbud mod slåning fra 1. maj til 31. august
- Småbiotoper må typisk ikke slås af, kun hvis der kun søges grundbetaling. Tæller småbiotopen for GLM 10 brak eller Biodiversitet og bæredygtighed må de ikke slås af.
- Brakarealer har generelt slåningsforbud i perioden fra og med 1. maj, til og med 31. juli. Slåningsbrak skal slås af i april og/eller i perioden 1. august til 15. september. Det kan nås indtil 25. oktober, men så skal der dokumenteres for afslåning. Hertil anvendes Landbrugsstyrelsens app "Jordbrugsfoto" som kan hentes der hvor du henter apps. Din planterådgiver kan hjælpe med dette.
- Blomster- og bestøverbrak har ikke krav på afslåning, men skal ny-etableres hvert andet år, senest 30. april.

Det er vigtigt at du kender dine muligheder og pligter. Er du i tvivl om status på dine arealer, kan du kontakte din planterådgiver.

Opbevaring og anvendelse af planteværn

Ved kontrolbesøg konstateres der ofte fejl og mangler omkring opbevaring og anvendelse af planteværn. Selvom det oftest er småting, så vil vi gerne opfordre til at sætte tid af til, at gå bedriften igennem med hensyn til planteværn generelt.

Nedenfor er listet en række punkter:

- Autorisation – skal man have for at kunne købe, håndtere og anvende. Kontroller gyldighed, skal fornyes hvert 4. år.
- Kemirum – Sikker opbevaring af planteværn mm. Hold orden og bortskaf tom emballage. Brug det gamle kemi først, sæt det nye kemi bag det gamle, når der sættes ind på hylderne.
- KemiTjek – brug KemiTjek ofte, mindst 2 gange årlig, for at minimere risikoen for at opbevare udløbet planteværn. I indeværende år udløber 34 midler!
- Marksprøjte – holdes i god stand løbende, husk syn hvert 3. år. Du bliver indkaldt formentlig kontaktet af din servicevirksomhed, men det er dit ansvar. Se label/mærkat på sprøjten.
- Andet udstyr – f.eks. små el-spredere til sneglekorn, tågesprøjter og rygsprøjter. Kun de små sprøjter kræver ikke syn. Udstyret synes første gang fra ny efter 5 år, derefter hvert 6. år og du skal selv have styr på det.
- Sprøjtejournal egen bedrift – husk at holde den opdateret efter endt sprøjteopgave. Husk alle detaljer: dato, vækststadiet, kl. slet, behandlet areal, afstand til vej med fl. middel med reg. Nr. dosis og meget mere.
- Sprøjtejournal for anden bedrift – samme som egen, det er dog dit ansvar at føre sprøjtejournal og fremsende til ejer senest en måned efter, evt. sammen med faktura.
- Indberetning af sprøjtejournal bør foretages snarest efter høst, dvs. efter 1. september. Få din planterådgiver til at hjælpe med dette. Det skal fra i år ske på markniveau.
- Husk at udfylde IPM-skema. Det kan du først efter indberetning af sprøjtejournal og den skal være udfyldt og indsendt senest d. 31. marts.

ARRANGEMENTER OG KURSER

Dyrskuer

Landsskuet

Landsskuet i Herning er i gang. Der er åbent torsdag og fredag kl. 9.00-17.00 og lørdag kl. 9.00-16.30, hvor du kan møde SAGRO.

Læs mere på sagro.dk

Ribe Dyrskue

Fredag d. 31. juli kl. 9.00-16.30.

Læs mere på sagro.dk